

Česká zemědělská univerzita v Praze

Analýza zákona o registru smluv

v souvislosti s některými smlouvami uzavíranými v rámci
implementace projektu programu HORIZON 2020

Mgr. Kamila Hebelková

8. 3. 2017

Obsah

1. Úvod a cíle	3
2. HORIZON 2020	3
3. Grantová dohoda	4
4. Konsorciální smlouva	4
5. Zákon o registru smluv	4
6. Uveřejňované smlouvy	5
6.1. Uveřejňované smlouvy - obecně	5
6.2. Smlouvy uzavírané v rámci implementace projektu H2020	6
7. Jak uveřejnit smlouvu?	7
8. Výjimky z povinnosti uveřejňování	8
8.1. Výjimka pro smlouvy, jejichž plnění je prováděno převážně mimo Českou republiku	8
8.2. Výjimka pro adhezní smlouvy	8
8.3. Výjimka z povinnosti uveřejnění pro obchodní tajemství apod.	9
8.4. Výjimka pro technické předlohy, výkresy, projektové dokumentace apod.	9
9. Aplikace výjimek – shrnutí	10
10. Závěr	10

1. Úvod a cíle

V rámci tohoto dokumentu bude provedena analýza současného stavu týkajícího se zákona č. 340/2015 Sb., o zvláštních podmínkách účinnosti některých smluv, uveřejňování těchto smluv a o registru smluv (dále jako „zákon o registru smluv), resp. povinnosti vysokých škol uveřejňovat smlouvy uzavírané v průběhu provádění projektu financovaného Evropskou komisí v rámci programu HORIZON 2020 (dále jako „H2020“).

Cílem tohoto dokumentu je stanovit, zda má Česká zemědělská univerzita v Praze v souvislosti s nově přijatým zákonem o registru smluv povinnost zveřejňovat nejběžněji a nejčastěji uzavírané smlouvy uzavřené v rámci programu H2020 Evropské komise – tj. zejména grantovou dohodu uzavíranou přímo s agenturami Evropské komise a Konsorciální smlouvy uzavírané mezi příjemci.

2. HORIZON 2020

HORIZON 2020 je finanční nástroj implementující klíčové iniciativy, jako jsou zejm. *Innovation Union* a *Europe 2020*, jejichž cílem je zajistit evropskou konkurenceschopnost. Jedná se o největší program na podporu výzkumu a vývoje v historii Evropské unie a jako takový je podporován čelními politickými představiteli a členy Evropského parlamentu. Investice do výzkumu a vývoje je na evropské úrovni chápána jako klíčová investice do budoucnosti.

Program H2020 je nastaven tak, aby byla umožněna účast co nejširšímu okruhu účastníků. V praxi se tato snaha o maximální otevřenost odráží hlavně v jednodušších pravidlech a v porovnání se Sedmým rámcovým programem, který H2020 předcházela, v menších formalismech tak, aby se příjemci financování (dále také jako „příjemci“) mohli soustředit na to, co je skutečně důležité – na výzkum a úspěšné dosažení cílů vytyčených v rámci jejich projektu.

Projekty v rámci H2020 jsou zaměřeny na excelentní vědu, vedoucí postavení evropského průmyslu a společenské výzvy. Tato zaměření představují základní pilíře programu. V rámci těchto pilířů jsou financovány například projekty v oblasti hraničního výzkumu financovaného Evropskou radou pro výzkum, kariérní rozvoj mladých i zkušených vědeckých pracovníků v projektech Marie Skłodowska Curie, budoucí a vznikající technologie, infrastruktury světové úrovně a projekty, jejichž výsledky zajistí vedoucí postavení evropského průmyslu prostřednictvím výzkumu např. v informačních a komunikačních technologiích či vesmíru. Dále jsou financovány špičkové projekty ze sedmi priorit určených v pilíři společenských věd – např. projekty z oblasti energetiky, inteligentní, ekologické a integrované dopravy, zemědělství, apod.¹

V rámci H2020 jsou přidělovány evropské finanční prostředky vítězným projektům v rámci jednotlivých výzev, které Evropská komise pravidelně uveřejňuje. Na jednotlivé výzvy reagují týmy svými projekty, které sledují hlavní cíle konkrétní výzvy. Výzkum je tak systematicky zaměřován na jednotlivá témata, jejichž cílem je mimo jiné odstranit bariéry k inovacím. Kromě uvedených cílů je záměrem H2020 rovněž snazší spolupráce soukromého a veřejného sektoru.

Společným účelem všech výše uvedených pilířů a hlavních záměrů H2020 je vytvořit jediný společný trh pro znalosti, výzkum a inovace.

¹ Jedná se pouze o příkladný výčet projektů, které mohou být v rámci H2020 financovány.

3. Grantová dohoda

Grantová dohoda je smlouva uzavíraná mezi příjemcem², jehož projekt byl v rámci výzvy vybrán k financování a příslušnou agenturou Evropské komise, resp. Evropskou komisí.

V rámci této smlouvy jsou upravovány zejména podmínky financování konkrétního projektu, práva duševního vlastnictvím k výsledkům projektu apod.

Lze konstatovat, že poté, co je projekt vyhodnocen jako úspěšný a tím pádem i doporučen k financování z evropských prostředků, dostane příjemce tyto prostředky až po podpisu grantové dohody, která stanovuje základní podmínky jeho čerpání. Grantová dohoda je tak nedílnou součástí každého projektu a uzavírá se vždy. Bez uzavření této smlouvy nelze obdržet financování projektu. V případě, že je příjemcem financování konsorcium, uzavírá grantovou dohodu koordinátor tohoto konsorcia a ostatní členové konsorcia následně podepisují přístupový formulář, a jsou tak rovněž vázáni ustanoveními grantové dohody.

S ohledem na výše uvedené lze uzavřít, že grantová dohoda je klíčovým a právně závazným dokumentem uzavíraným na začátku každého projektu, jehož účelem je definovat konkrétní podmínky projektu.

4. Konsorciální smlouva

Konsorciální smlouva je dohoda uzavíraná v rámci konsorcia mezi příjemci financování, tedy již bez účasti Evropské komise. Prostřednictvím této dohody si konsorcium upraví vnitřní vztahy v rámci konsorcia, zejm. financování, práva duševního vlastnictví, ustanoví si orgány vnitřního řízení, nastaví komunikaci mezi partnery apod.

Jedná se rovněž o klíčový dokument, nicméně již se nejedná o dokument, který by byl povinně uzavírán (přestože jeho uzavření je silně doporučováno) a jehož uzavření by bylo podmínkou obdržení financování. Tato smlouva je nicméně zpravidla u těch projektů, kterých se účastní více příjemců, uzavírána, a to za zejména účelem nastavení efektivní spolupráce příjemců či zamezení vzniku sporů např. ohledně přerozdělení finančních prostředků nebo vlastnictví k výsledkům výzkumu.

Pravidelnou součástí konsorciálních smluv bývá ustanovení zakládající povinnost mlčenlivosti smluvních stran, ať už o výsledcích projektu, či ostatních skutečnostech upravených smlouvou (např. unikátní know-how řízení projektu apod.).

5. Zákon o registru smluv

Přijetím zákona o registru smluv byla od 1. 7. 2016 spuštěna ne vždy pozitivně vnímaná povinnost uveřejňovat určité smlouvy. Sankční následky porušení povinnosti uveřejnit smlouvu nastanou případně až od 1. 7. 2017. Od tohoto data bude dle § 7 zákona o registru smluv³ platit, že pokud nebude smlouva zveřejněna do 30 dní od okamžiku uzavření, nenabývá tato smlouva účinnosti. Není-li taková smlouva uveřejněna ani do tří měsíců ode dne, kdy byla uzavřena, platí, že je zrušena od

² Příjemcem v základních typech projektů je povinně konsorcium nejméně 3 subjektů z EU nebo přidružené země. U jiných speciálních programů podepisuje jako příjemce grantovou dohodu samostatný právní subjekt.

³ Ustanovení § 9 zákona o registru smluv stanovuje pro § 6 a § 7 odloženou účinnost, tj. účinnost až od 1.7.2017, přičemž obecně zákon nabývá účinnosti právě 1.7.2016.

počátku. Vzhledem k tomu, že toto je dostatečný „sankční“ mechanismus, není neuveřejnění smlouvy správním deliktem s možností udělení další sankce.

Vzhledem k výše uvedenému pravidlu o neúčinnosti, resp. zrušení ex tunc, platí, že zákon o registru smluv je speciální právní normou k zákonu č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

V registru smluv se, jak již bylo uvedeno výše, uveřejňují smlouvy uzavřené po 1. červenci 2016. Smlouvy uzavřené před tímto dnem se v registru smluv neuveřejňují. Z tohoto pravidla existuje výjimka, podle které se uveřejní také smlouva uzavřená před 1. červencem 2016, a to pokud je uzavřena dohoda, kterou se tato smlouva doplňuje, mění, nahrazuje nebo ruší, zveřejní se spolu s touto dohodou i původní smlouva. Pokud se tedy smlouva uzavřená přede dnem účinnosti zákona o registru smluv nebude nijak měnit, rušit nebo doplňovat, nebude v registru smluv uveřejněna.

Podle § 6, odst. 1 zákona o registru smluv smlouva, na niž se vztahuje povinnost uveřejnění prostřednictvím registru smluv, nabývá účinnost nejdříve dnem uveřejnění.

Povinnost uveřejňovat smlouvy se dle ustanovení § 2, odst. 1, písm. e) vztahuje rovněž na veřejné vysoké školy, tedy i na Českou zemědělskou univerzitu v Praze.

Dle odst. 1 uvedeného paragrafu vysoká škola povinně zveřejňuje soukromoprávní smlouvy, jakož i smlouvy o poskytnutí dotace nebo návratné finanční výpomoci, kde vystupuje jako jedna ze smluvních stran. Z logiky věci lze z uveřejnění vyloučit jednostranné právní jednání.

Zákon o registru smluv však rovněž stanovuje řadu výjimek z povinnosti uveřejňování smluv, o kterých bude pojednáno níže.

6. Uveřejňované smlouvy

6.1. Uveřejňované smlouvy - obecně

Jak již bylo uvedeno výše, povinně jsou zveřejňovány smlouvy soukromoprávní, smlouvy o poskytnutí dotace a smlouvy o poskytnutí návratné finanční pomoci. Smlouva, na kterou se vztahuje povinnost uveřejnění, musí být uzavřena vždy písemně, a to i když občanský zákoník písemnou formu nepožaduje.

Zjednodušeně řečeno, soukromoprávní smlouvy jsou dvoustranné nebo vícestranné smlouvy uzavřené podle občanského zákoníku v rámci soukromého smluvního práva. Smlouva o poskytnutí dotace nebo návratné finanční výpomoci musí mít taktéž charakter smlouvy a v registru smluv se tak neuveřejní např. rozhodnutí o poskytnutí dotace. V registru smluv se neuveřejňují jiné veřejnoprávní smlouvy než smlouvy o poskytnutí dotací nebo návratných finančních výpomocí.

Co se týká uveřejňování dodatků, výše byla tato problematika zmíněna v souvislosti se smlouvami uzavřenými před nabytím účinnosti zákona o registru smluv. Obecně lze říci, že bude existovat i povinnost uveřejnit všechny budoucí dodatky k uveřejněným smlouvám. Dodatky jako nedílná součást smlouvy sdílí její režim, tudíž s přihlédnutím ke smyslu zákona, je pravděpodobný ten výklad, který říká, že se budou zveřejňovat všechny dodatky k uveřejňovaným smlouvám, tj. nejen ty, které by svým obsahem samostatně naplnily podmínky pro uveřejnění dle příslušných ustanovení zákona.

Dalším tématem je uveřejnění objednávek a s tím i spojený požadavek na písemnou formu smluv. V praxi se často stává, že objednatel vystaví objednávku a protistrana vyjádří svoji akceptaci objednávky tím, že se podle ní zachová. Není tak naplněna písemná forma smlouvy, přičemž zákon o

registru smluv říká, že se zveřejňují písemné smlouvy. Není však správné uzavřít tuto záležitost s tím, že pokud objednávka nebude písemně potvrzena, a nebude tudíž naplněn požadavek písemné formy, není povinnost takovou objednávku zveřejnit, i když přesahuje limit stanovený zákonem⁴. Naopak, zákon je potřeba vykládat v souladu se záměrem zákonodárce, a to tedy tak, že zákon stanovuje pro všechny smlouvy i objednávky, které mají být povinně zveřejněny, písemnou formu. Je tak nezbytné vyžádat si potvrzení objednávky alespoň emailem (takový email by pak byl v registru smluv zveřejněn), nebo například připodepsání objednávky protistranou. Jasným závěrem tak je, že povinnosti zveřejnit smlouvu nebo objednávku se nelze zprostit jejím konkludentním přijetím. Pouze smlouvy nebo objednávky pod 50.000,- Kč bez DPH se dle stanovených výjimek zveřejňovat nemusí.

6.2. [Smlouvy uzavírané v rámci implementace projektu H2020](#)

Pro určení toho, zda se povinnost uveřejňovat smlouvy aplikuje i na smlouvy uzavírané v rámci H2020, je nezbytné zaměřit se na několik témat.

Je nutné určit, co se rozumí dotací, zda se poskytnutí finančních prostředků ze strany Evropské komise považuje právě za dotaci, a jestli se v rámci provádění projektu uzavírají některé smlouvy, které označujeme jako soukromoprávní smlouvy.

6.2.1. [Smlouvy H2020 z pohledu dotace](#)

Obecně řečeno dotací se rozumí takové finanční prostředky poskytnuté zpravidla státem nebo zprostředkujícím subjektem jednajícím na základě svěřených pravomocí ze státních prostředků. Dotace je tak nenávratná forma financování zpravidla z veřejných rozpočtů, jejíž poskytnutí je vázáno na předem stanovený účel, který musí příjemce dotace splnit. Poskytnuté prostředky formou dotace se musí k určitému datu vyúčtovat.

Poskytnutím těchto prostředků tak často dochází k ovlivnění veřejných rozpočtů, přitom není rozhodující, zda se jedná o přímý nebo nepřímý vliv. Za veřejné prostředky se tak považují i fondy, které jsou kontrolovány orgány veřejné správy.

V souladu s výše uvedeným lze uzavřít, že financování projektů programu H2020, které se uskutečňuje z evropských prostředků, resp. z evropského rozpočtu, lze poskytnutí těchto prostředků považovat za dotaci. Tato dotace je přidělena projektu, který uspěl v rámci hodnocení. Příjemce financování poté podepisuje grantovou dohodu, která upravuje podmínky poskytnutí těchto prostředků, resp. k této dohodě přistupuje. S ohledem na tuto skutečnost je tak stanovena povinnost uveřejnit grantovou dohodu v registru smluv.

6.2.2. [Smlouvy H2020 z pohledu soukromoprávních smluv](#)

Dále je s ohledem na zákonné ustanovení § 2 odst. 1 zákona o registru smluv nezbytné určit, zda se v rámci H2020 rovněž uzavírají soukromoprávní smlouvy.

Jak již bylo zmíněno v předchozích kapitolách, další důležitou smlouvou, která je v rámci těchto projektů pravidelně uzavírána, je konsorciální smlouva. Tato smlouva je uzavírána v případě, že se na projektu podílí více příjemců, tedy v případě, kdy jsou výsledky projektu vytvářeny v rámci spolupráce

⁴ Zveřejňují se smlouvy (tj. i objednávky) nad 50.000,- Kč.

více příjemců. Pro to, aby byla takováto spolupráce co nejjednodušší a nejefektivnější, uzavírají členové konsorcia konsorciální smlouvu. Stranou této smlouvy tak není Evropská komise.

Rozhodným právem pro konsorciální smlouvu je zpravidla belgické právo, jelikož ve většině případů je toto právo rozhodným i pro grantovou dohodu. Je tak vhodné, aby se tyto dvě nejdůležitější smlouvy, které na sebe obsahově navazují, uzavíraly podle stejného právního řádu. Pro konsorciální smlouvu se však i podle belgického práva uplatní soukromoprávní předpisy, proto lze konstatovat, že tato smlouva je smlouvou soukromoprávní, a tudíž se na ni bude vztahovat povinnost uveřejnění dle zákona o registru smluv. Na tuto skutečnost nebude mít vliv ani fakt, že je uzavírána podle belgického práva, jelikož dle ustanovení § 8 odst. 1 zákona o registru smluv se tento zákon použije bez ohledu na právo, které je podle mezinárodního práva soukromého pro smlouvu právem rozhodným.

V rámci implementace projektu jsou uzavírány další smlouvy, např. smlouva o společném vlastnictví výsledků, licenční smlouva, smlouva o mlčenlivosti apod. Všechny tyto smlouvy včetně konsorciální smlouvy mají charakter soukromoprávní smlouvy a jako takové musí být povinným subjektem dle zákona zveřejněny v registru smluv.

7. Jak uveřejnit smlouvu?

Dotčené smlouvy povinný subjekt zveřejňuje v registru smluv, který byl zřízen právě zákonem o registru smluv. Registr smluv, jehož správcem je Ministerstvo vnitra, je informační systém veřejné správy a slouží ke splnění povinností stanovené zákonem o registru smluv. Jedná se o databázi, která je přístupná dálkovým přístupem, a to zásadně bezplatně.

Registr smluv je evidenčním nástrojem a nezakládá materiální publicitu. To znamená, že jakoukoliv uzavřenou smlouvu je i nadále nezbytné zkoumat z toho pohledu, zda netrpí vadou, která by bránila její účinnosti podle jiných právních předpisů (např. podle občanského zákoníku). Jinými slovy, uveřejnění v registru smluv nezhojí vady, kterými smlouva trpí např. ve spojení s ustanoveními občanského zákoníku, a nestane se tudíž účinnou jen proto, že povinný subjekt splní povinnost smlouvu uveřejnit.

Proces zveřejnění smlouvy je splněn prostřednictvím správce registru smluv. Tomu je ze strany povinného subjektu nebo smluvní strany smlouvy zaslána smlouva spolu s příslušnými metadaty, tj. s uvedením identifikace smluvních stran, vymezení předmětu smlouvy, ceny a data uzavření smlouvy⁵, do datové schránky správce registru, a to prostřednictvím elektronického formuláře, který je uveřejněn na Portálu veřejné správy. Smlouva a její metadata jsou následně po doručení do datové schránky správce registru smluv bezodkladně automatizovaně uveřejněna.

Ačkoliv je Ministerstvo vnitra správcem registru, neodpovídá nijak za správnost vložených smluv či metadat ani za vhodnost jejich formátu. Zveřejňované smlouvy a přílohy tak musí rovněž splňovat požadavky na formu, ve které mají být zveřejněny. Tyto dokumenty musí být zaslány správci registru v otevřeném a strojově čitelném formátu, tj. ve formátu pdf., doc., docx., rtf., odt. nebo txt.

Správný formát bude kontrolovat Informační systém datových schránek. Pokud bude zjištěn nesprávný kód, bude celá datová zpráva odmítnuta rovnou v Informačním systému datových schránek.

⁵ Některé subjekty [§ 2 odst. 1 písm. e), k), l) a n zákona o registru smluv] mohou z uveřejnění vyloučit metadata o identifikaci smluvních stran a ceně, jsou-li obchodním tajemstvím a tato metadata se pak také stávají de facto nepovinnými.

Vložení metadat a zvolení správného formátu smlouvy je velice důležité, jelikož smlouva, jejíž metadata neobsahují povinné náležitosti, nebo která není v požadovaném, otevřeném a strojově čitelném formátu, se nepovažuje za uveřejněnou prostřednictvím registru smluv.

8. Výjimky z povinnosti uveřejňování

Zákon o registru smluv stanoví v ustanovení § 3 výjimky z povinnosti uveřejnění, z nichž pouze některé jsou předmětem této analýzy, a to zejména z toho důvodu, že cílem analýzy je stanovit zda existuje povinnost uveřejňovat v registru smluv smlouvy uzavírané v rámci projektů programu H2020. Proto není potřeba analyzovat všechny výjimky⁶, nýbrž pouze ty, které by mohly být potenciálně využity.

8.1. Výjimka pro smlouvy, jejichž plnění je prováděno převážně mimo Českou republiku

Ustanovení § 3, odst. 2, písm. d) stanoví, že na smlouvy, jejichž plnění je prováděno převážně mimo území České republiky, se povinnost uveřejnění nevztahuje. Tato výjimka by mohla být v rámci projektů H2020 využita, a to například v rámci projektů Marie Sklodowska Curie, pokud se jedná o vyslání výzkumného pracovníka. Zjednodušeně řečeno v případech, kdy převážná část výzkumu nebo jiného plnění dle smlouvy bude prováděna mimo území České republiky a tato skutečnost bude ze smlouvy vyplývat, či ji bude možné jinak dokázat, bude možná tuto výjimku využít.

Tuto výjimku je možné aplikovat jak na grantovou dohodu, tak na soukromoprávní smlouvy (konsorciální smlouvy, smlouvy o společném vlastnictví výsledků apod.).

8.2. Výjimka pro adhezní smlouvy

Další výjimka, která přichází v úvahu je uvedena v písm. e) téhož paragrafu. Jedná se o výjimku pro smlouvy, jejíž stranou je právě vysoká škola, uzavřené adhezním způsobem s výjimkou smluv uzavřených na základě zadávacího řízení podle zákona o veřejných zakázkách.

O zadávací řízení dle českého zákona o zadávání veřejných zakázek se zjevně nejedná, proto je nutné určit, co je smlouva uzavíraná adhezním způsobem.

Problematika adhezních smluv je upravena v občanském zákoníku. Jedná se o smlouvy, u kterých je možné rozlišit silnější a slabší smluvní stranu, a to hlavně z toho pohledu, že silnější strana určuje základní podmínky smlouvy a slabší strana nemá reálnou možnost tyto podmínky ovlivnit, a zjednodušeně řečeno je může buď přijmout, nebo smlouvu neuzavřít. Někdy je pro adhezní smlouvy užíván výraz „formulářové smlouvy“. V případě, že byl v rámci uzavření smlouvy se slabší smluvní stranou použit formulář, má se za to, že se jedná o adhezní smlouvu. To jsou určité znaky adhezních smluv, nicméně nelze je paušalizovat, a to zejména z toho důvodu, že určení silnější a slabší strany může být v některých případech komplikované. Je proto nutné zkoumat každý případ zvlášť.

Pro grantovou dohodu uzavíranou v rámci H2020 platí, že se jedná o smlouvu, jejíž základní podmínky určuje Evropská komise. Proces uzavírání smlouvy je však i v oficiálních dokumentech k tomuto programu nazýván negociace, což značí určitou možnost vyjednávání. V konkrétním případě tak bude klíčové, zda se jedná o základních podmínkách smlouvy, resp. zda má příjemce reálnou možnost tyto základní podmínky smlouvy ovlivnit.

⁶ Např. pro smlouvy uzavřené na komoditní burze, smlouvy s autorem či výkonným umělcem, smlouva uzavřená s fyzickou osobou mimo rámec podnikání apod.

V souvislosti s tímto je rovněž nezbytné stanovit, zda je možné příjemce označit za slabší smluvní stranu, což ale samozřejmě neoddělitelně souvisí s možností ovlivnit základní ustanovení uzavírání smlouvy. Pokud příjemce nebude mít možnost tyto podmínky ovlivnit a bude stanoveno, že v případě, kdy nebudou tyto základní smluvní podmínky, které jsou pro všechny účastníky stejné a jsou součástí zveřejněného „formuláře“ grantové dohody příjemcem přijaty, je možné uzavřít, že v takovém případě, lze příjemce označit za slabší smluvní stranu, jelikož za těchto okolností zcela jistě nemůžeme hovořit o tzv. rovnosti zbraní. V této situaci musí příjemce nejdříve beze zbytku splnit podmínky stanovené Evropskou komisí, aby obdržel dané financování. Naopak pokud by existovala možnost příjemce ovlivnit podmínky smlouvy, nebude se jednat o slabší smluvní stranu ani o adhezní smlouvu.

V praxi často k vyjednávání o základních podmínkách grantové smlouvy nedochází, nicméně určitá možnost tu existuje, a proto nelze jednoznačně uzavřít, že příjemce v žádném případě nemá možnost ovlivnit základní podmínky smlouvy a je nezbytné posuzovat z tohoto úhlu pohledu každou smlouvu zvlášť. Potenciální možnost využití této výjimky pro grantovou dohodu však existuje.

Naopak v případě konsorciální smlouvy lze říci, že se o adhezní smlouvu nejedná. Členové konsorcia zasílají připomínky ke smlouvě a mohou se aktivně účastnit jejího projednávání a do obsahu smlouvy zasahovat. Pro konsorciální a jiné soukromoprávní smlouvy, které se uzavírají v rámci konsorcia, a jejich obsah není ze strany Evropské komise regulován, není možné uplatnit výjimku pro adhezní smlouvy. Jediná výjimka, jejíž aplikace přichází v případě soukromoprávních smluv v úvahu, je výjimka pro smlouvy, jejichž plnění je prováděno převážně mimo území ČR.

8.3. Výjimka z povinnosti uveřejnění pro obchodní tajemství apod.

Co lze jasně konstatovat je fakt, že prostřednictvím registru smluv se neuveřejní informace, tj. ty části smluv, které nelze poskytnout při postupu podle zákona č. 106/1999 Sb., Zákon o svobodném přístupu k informacím⁷.

Zákon o registru smluv dále poskytuje vysokým školám v ustanovení § 5 odst. 6 výjimku rovněž pro metadata, uvedená v odst. 5 téhož paragrafu, tj. identifikaci smluvních stran, vymezení předmětu smlouvy, cenu, resp. hodnotu předmětu smlouvy a datum uzavření smlouvy, jsou-li tato metadata obchodním tajemstvím, a to také tehdy, pokud bych obchodním tajemstvím bylo až více takto uveřejněných informací zároveň.

Povinný subjekt tyto části smlouvy, pro které platí výše uvedená výjimka, znečitelní tak, aby tyto informace zveřejněny nebyly (např. začernění příslušné ustanovení).

Je nutné pamatovat na případ, kdy některá ze smluv uzavřených mezi příjemci obsahuje ustanovení o povinnosti mlčenlivosti. Tehdy je nezbytné na povinnost zveřejnění upozornit ostatní členy konsorcia a vyžádat si jejich souhlas (s přihlédnutím ke konkrétnímu ustanovení smlouvy). Ze strany ostatních příjemců nemůže být platně vyžadováno porušení povinnosti, kterou ukládá zákon o registru smluv, tj. nezveřejnit tu smlouvu, u které existuje povinnost uveřejnění. Nicméně je vhodné je o tomto postupu předem informovat a rovněž zkonzultovat případné znečitelnění některých částí zveřejňovaných dokumentů.

8.4. Výjimka pro technické předlohy, výkresy, projektové dokumentace apod.

V rámci projektů H2020 se pak typicky uplatní výjimka dle § 3, odst. 2, písm. b) – tj. výjimka pro technické předlohy, výpočty, výkresy apod., kdy samozřejmě nelze po povinných subjektech

⁷ Utajované informace a informace týkající se osobnosti, projevů osobní povahy, soukromí fyzické osoby a osobní údaje povinný subjekt poskytne jen v souladu s právními předpisy, upravujícími jejich ochranu.

požadovat, aby zveřejnily své know-how, na základě kterého byl projekt úspěšně vyhodnocen, a které tak představuje důležitou konkurenční výhodu.

9. Aplikace výjimek – shrnutí

Obecně lze říci, že je zřejmé, že některé části smlouvy, budou zpravidla spadat pod některou z výjimek platících pro obchodní tajemství, osobní údaje či pod výjimku pro projektové dokumentace, technické předlohy apod. dle podkapitoly 8. 3. a 8. 4. této analýzy.

Co se týká výjimky pro smlouvy jako takové, zde přichází v úvahu možnost výjimky pro grantovou dohodu, a to v případě, kdy se bude jednoznačně jednat o adhezní smlouvu či o smlouvu, jejíž plnění bude prováděno převážně mimo území České republiky. Toto však bude nutné posuzovat individuálně tak, jak bylo detailně rozepsáno v podkapitole 8. 1. a 8. 2. této analýzy.

Co se týká ostatních smluv, které mají charakter smluv soukromoprávních, zde bude zpravidla platit povinnost takovéto smlouvy uveřejnit. Vzhledem k tomu, že se jedná o smlouvy uzavírané v rámci konsorcia, tj. o smlouvy, do jejichž obsahu Evropská komise nezasahuje a ani není její smluvní stranou, je zde možnost podmínky smlouvy připomínkovat a účastnit se jejich vyjednávání. Nejedná se o smlouvy uzavírané adhezním způsobem.

V závislosti na konkrétních okolnostech tak zůstává pouze možnost výjimky pro smlouvy, jejichž plnění je prováděno převážně mimo ČR. Pro konsorciální a jiné smlouvy však bude aplikace této výjimky poměrně složitější. Bude nutné analyzovat, k jakému plnění na základě těchto smluv dochází a kde k němu převážně dochází. Existuje tak i možnost, že na tyto smlouvy tato výjimka neplatí, nebo bude její aplikace sporná. Pro tyto případy tak nezbývá než doporučit s aplikací výjimek pro soukromoprávní smlouvy šetřit a tyto zveřejňovat, např. se znečitelnými částmi dle výjimky podle podkapitoly 8. 4. této analýzy.

10. Závěr

Výjimky jako takové nelze zobecnit na žádný případ smluv uzavíraných v rámci H2020, kromě částí smluv, které představují obchodní tajemství, resp., které obsahují informace, které se nezveřejňují ani v rámci aplikace zákona o svobodném přístupu k informacím, nebo výkresy, projektové dokumentace apod. Na tyto se výjimka, která umožňuje znečitelnění těchto informací, uplatní vždy.

Co se týká smluv, přichází za splnění stanovených podmínek dle názoru autora v úvahu dvě výjimky, a to výjimka pro smlouvy, jejichž plnění je prováděno převážně mimo území České republiky a výjimka pro smlouvy, které vysoká škola uzavírá adhezním způsobem jako slabší smluvní strana.

Závěrem je třeba zdůraznit, že každou smlouvu uzavíranou v rámci implementace projektu H2020 je nutné posuzovat individuálně. Ačkoliv je zde jistý potenciál pro aplikaci výjimek, splnění podmínek pro jakoukoliv výjimku danou jakýmkoliv zákonem je vždy nutné věnovat zvláštní pozornost a pečlivě okolnosti posuzovat.

Poznámky autora:

Tato analýza slouží jako informativní podkladový materiál pro zodpovězení otázek týkajících se zveřejnění smluv uzavíraných při implementaci projektu H2020 v registru smluv. Tento dokument tak představuje pouze návod obsahující názory autora na danou problematiku, jak postupovat při určení, zda povinnost uveřejnění existuje. Nejedná se o závazný právní dokument.

Jednotlivé smlouvy je třeba posuzovat v rámci konkrétních okolností, jak je nastíněno v této analýze. Autor tak není odpovědný za škodu vzniklou na základě nesprávného posouzení konkrétních okolností dané smlouvy, kterého se autor již neúčastní.

Zdroje:

Zákon č. 340/2015 Sb., o zvláštních podmínkách účinnosti některých smluv, uveřejňování těchto smluv a o registru smluv

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

Zákon č. 06/1999 Sb. zákon o svobodném přístupu k informacím

Metodický návod k aplikaci zákona o registru smluv

Metodický návod aplikace zákona o registru smluv (soukromoprávní část)

<https://ec.europa.eu/programmes/horizon2020/>

<http://www.evropskyvyzkum.cz/cs/nastroje-spoluprace/ramcove-programy/horizont2020>

<http://www.h2020.cz/cs>

<https://www.uohs.cz/cs/verejna-podpora/definicni-znaky-verejne-podpory.html>

<http://www.mvcr.cz/clanek/registr-smluv.aspx>

<http://www.mvcr.cz/clanek/registr-smluv.aspx?q=Y2hudW09NQ%3d%3d>